

TAPATURMAT

Kisälli

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa hoitaa pieniä tapaturmia ja tutustuu lippukunnan ensiapuvälineisiin.

Perustaidot

1. Opettele hoitamaan pintahaavoja kotona sekä leiri- ja retkitilanteissa.
2. Opettele hoitamaan hierontaa ja rakkoja jaloissa ja käsissä.
3. Opettele hoitamaan nenäverenvuotoa.
4. Opettele hoitamaan eriasteisia palovammoja ja paleltumia.
5. Tutustu lippukunnan ensiapuvälineisiin (myös veneen ensiapuvälineisiin ja niiden erityistarpeisiin).

Tosittoimet

6. Opettele kääntämään potilas kylkiasentoon ja tunnistamaan tilanteita, jolloin potilas täytyy kääntää kylkiasentoon.
7. Opettele hoitamaan ampiaisten, hyönteisten ja käärmeen puremia.
8. Harjoittele sitomaan nilkkaan tukeva ideaaliseksi ja käyttämään erilaisia sidoksia.
9. Osallistu ensiapuharjoitukseen.

Suoritusvihjeitä

- Tietoa tähän taitomerkkiin löytyy mm. *Partiolaisen kirjasta* sekä *Suuresta retkeilykirjasta*.
- Kirjastosta löytyy ensiapukirjoja, esim. Castren Maaret: *Pienet pelastajat : ensiaputietoa lapsille* ja Timo Sahi: *Ensiapuopas*.
- Myös Suomen Punaisen Ristin kotisivuilta (www.redcross.fi) löytyy lisätietoa.
- Koulussa liikunnanopettajat ja terveydenhoitaja osaavat ensiapua, myös heiltä voi kysyä neuvoa.

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa antaa oikean ensiavun tapaturmatilanteissa retkellä tai leirillä.

Perustaidot

1. Tunnista murtunut raaja ja harjoittele lastoitamaan se.
2. Opettele kuljettamaan eri tavoin loukkaantuneita potilaita.
3. Osallistu parien tekoon ja harjoittele niiden käyttöä ja kestävyyttä maasto-olosuhteissa.
4. Harjoittele sitomaan nilkka tilapäismenetelmällä (esimerkiksi partiohuivi, keppi).
5. Mieti mitä tyypillisiä tapaturmia voi tapahtua retkellä, leirillä ja kololla, miten tilanteissa tulee toimia ja miten ne voidaan ehkäistä.

Tosittoimet

6. Osallistu ensiavunantajana ensiapuharjoitukseen, jossa voit kokeilla III-luokassa oppimiasi ensiaputaitoja.
7. Osallistu potilaana ensiapuharjoitukseen ja kerro ensiavunantajille harjoituksen jälkeen sinulle kuulunut oikea hoito.

Suoritusvihjeitä

- Tietoa tähän taitomerkkiin löytyy mm. *Partiolaisen kirjasta* sekä *Suuresta retkeilykirjasta*.
- Kirjastosta löytyy ensiapukirjoja, esim. Castren Maaret: *Pienet pelastajat : ensiaputietoa lapsille* ja Timo Sahi: *Ensiapuopas*.
- Myös Suomen Punaisen Ristin kotisivuilta (www.redcross.fi) löytyy lisätietoa.
- Koulussa liikunnanopettajat ja terveydenhoitaja osaavat ensiapua, myös heiltä voi kysyä neuvoa.

TOIMITTAJA

Kisälli

Tavoitteena on, että vartiolainen tutustuu lehdessä oleviin juttutyyppeihin ja valokuviiin sekä osallistuu vartion tai lippukunnan lehden suunnitteluun ja tekemiseen.

Perustaidot

1. Tutustu erilaisiin lehtien juttutyyppeihin (uutinen, henkilöhaastattelu, tapahtumaselostus, reportaasi, pakina, pääkirjoitus ja sarjakuva) ja etsi eroja niiden väliltä.
2. Tutustu lehdissä oleviin valokuviiin ja mieti mitä kuvilla halutaan kertoa lehdessä.

Tosittoimet

3. Kirjoita eri juttutyyppejä käyttäen vartion retkestä tai muusta lippukunnan tapahtumasta tai tilaisuudesta.
4. Ota valokuvia kuvittaaksesi kirjoittamiasi jutuja.
5. Harjoittele lehden taittoa.
6. Osallistu lehden tekoon.

Suoritusvihjeitä

- Apua Toimittaja-merkin suorittamiseen voi pyytää lippukuntalehden päätoimittajalta, piirilehden toimitussihteeriltä tai muilta toimituskunnan jäseniltä.
- Kirjastosta voi pyytää apua erilaisten juttutyyppien löytämiseksi.

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen suunnittelee ja julkaisee lippukunnalle oman lehden tai osallistuu kahden lippukuntalehden toimittamiseen.

1. Tutustu tekijänoikeuksiin ja selvitä mitä tarkoitetaan hyvällä lehtimiestavalla.
2. Kirjoita eri juttutyyppejä käyttäen kesäleiristä, lippukuntaretkestä tai muista lippukunnan tapahtumista tai tilaisuuksista.
3. Ota valokuvia kuvittaaksesi kirjoittamiasi juttuja.
4. Harjoittele lehden taittoa tietokoneen sivuntaitto-ohjelman avulla.
5. Osallistu kahden lippukuntalehden, leirilehden tai juhlaulkaisun tekoon. Ainakin yksi juttu on itse kirjoitettu tai kuvitettu.
6. Vertaile toisten lippukuntien, oman piirisi tai muiden piirien lehtiä oman lippukuntanne lehteen.

Suoritusvihjeitä

- Apua Toimittaja-merkin suorittamiseen voi pyytää lippukuntalehden päätoimittajalta, piirilehden toimitussihteeriltä tai muilta toimituskunnan jäseniltä. Kaupungin tai kunnan nuorisotoimelta tai seurakunnasta saa usein apua lehden teossa esim. välineiden lainaamisessa, kopiointissa ja teknistä tukea lehden teossa.

TULENTEKIJÄ

Kisälli

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa sytyttää yksin nuotion ja sammuttaa sen turvallisesti.

Perustaidot

1. Selvitä mitä tarkoittaa metsäpalovaroitus ja

tutustu tulentekoon liittyviin säännöksiin ja jokamiehen oikeuksiin.

2. Opettele valitsemaan hyvä nuotiopaikka ja tekemään turvallinen nuotiopohja.

3. Selvitä eri puulajien ominaisuudet polttopuina.

4. Opettele sammuttamaan nuotio huolellisesti.

5. Harjoittele lastujen ja kiehisten tekoa sekä etsi luonnosta muita sytykkeitä.

6. Harjoittele polttopuiden tekoa ja opettele hankkimaan polttopuita myös luonnosta.

Tositoidet

7. Harjoittele eri nuotiotyypin tekemistä ja niiden sytyttämistä.

8. Sytytä sellainen nuotio, jolla valmistetaan ruokaa.

Suoritusvihjeitä

→ 5. Kotona voi valmistaa seuraavanlaisia sytykkeitä: Revi munakennosta jokainen kuppi irti erilleen ja revi jokaisen kupin pohjalle sanomalehtipalasia. Sulata vanhoja kynttilänpätkiä ja kaada steariinia munakuppeihin. Retkellä sytytä munakupin reunat ja nuotio syttyy säällä kuin säällä.

→ 2. Älä tee nuotiota kalliolle tai turvemaalle.

→ 7. Järjestäkää kisa jääpalan sulattamisesta mahdollisimman vähällä puumäärällä.

→ 7. Varmista maanomistajalta lupa tulentekoon.

→ 8. Voitte valmistaa kasviksia foliossa, nuotioperunoita, suklaabanaaneja, paistaa pihvit, loimuttaa kalaa tai tehdä nuotiokalaa.

→ Tietoa tähän taitomerkkiin löytyy kirjoista Olli Aulio: *Suuri retkeilykirja* sekä Nalle Corander: *Retkeilijän Erätaidot osa 1*

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa sammuttaa ja sytyttää nuotion säällä kuin säällä.

Tositoidet

1. Tee ja sytytä erityyppisiä nuotioita.

2. Tee ja sytytä nuotio sateella ja pakkasella.

3. Harjoittele kuivaamaan jäisiä/märkiä puita nuotion lämmössä.

4. Kokeile nuotion sytyttämistä ilman tulitikkuja (taula, tulukset, tulipora, käsiporaus).

5. Tee nuotiolla ruokaa loimuttamalla, hiilokella sekä vartaassa.

6. Tee näyttävä nuotio iltanuotiota varten ja toimi sen kipinäkikkona.

7. Yövy tulilla.

Suoritusvihjeitä

→ 1. Järjestäkää kisa jääpalan sulattamisesta mahdollisimman vähällä puumäärällä.

→ 5. Voit valmistaa kasviksia foliossa, nuotioperunoita, suklaabanaaneja, paistaa pihvit, loimuttaa kalaa, tehdä nuotiokalaa tai valmistaa rosvopaistin. Hyvä kirja on Raija Hentman: *Retkeilijän herkut*.

→ 6.-7. Ohjeita tulen tekoon ilman tulitikkuja, erilaisia keittonuotioita ja ohjeita tulilla yöpymiseen löytyy N. Coranderin kirjasta *Retkeilijän Erätaidot osa I*

TUTKIMUSMATKAILIJA

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen suunnittelee vähintään kahden vuorokauden mittaisen tutkimusmatkan, osallistuu siihen ja pitää sen aikana päiväkirjaa tai lokia kokemuksistaan ja löydöksistään.

Valitse seuraavista tehtävistä (1–4) yksi.

Roald Amundsen

1. Tutustu Roald Amundsenin elämään ja tee talvinen vaellus hiihtäen, luistellen, lumikengillä kävellen, potkukelkkaillen tai koiravaljakolla ajaen umpihangessa tai jäällä ilman valmiita latuja. Ota huomioon turvallisuusohjeet reitin ja varusteiden suunnittelussa sekä valitse varusteet niin, että et tarvitse täydennystä kesken matkan. Pidä vaelluksen ajan päiväkirjaa tapahtumista, varusteiden toimivuudesta, säästä ja luonnonilmiöistä sekä täydennä tekstiä valokuvoin tai piirroksin.

Thor Heyerdahl

2. Tutustu Thor Heyerdahlin elämään sekä rakenna sisävesikelpoinen alus/lautta, joka toimii lihas- tai tuulivoimalla (esim. donitsi) ja ylitä sillä vesistö tai matkusta jotakin vesireittiä pitkin. Ota huomioon turvallisuusohjeet reitin ja varusteiden suunnittelussa sekä valitse varusteet niin, että et tarvitse täydennystä kesken matkan. Pidä vaelluksen ajan lokikirjaa tapahtumista, varusteiden toimivuudesta,

säästä ja luonnonilmiöistä sekä täydennä tekstiä valokuvoin tai piirroksin.

Carl von Linné

3. Tutustu Carl von Linnén elämään ja tutustu kasvistoltaan rikkaaseen tai muuten mielenkiintoiseen alueeseen ja sen kasvillisuuteen. Tee alueesta kartta ja merkitse siihen kasvilisuutta niitä kuvaavilla symboleilla sekä kerää alueen kasveista kasvisto. Muista, että rauhoitettuja tai harvinaisia kasveja ei saa kerätä vaan niistä piirretään kuva tai otetaan valokuva.

Helinä Rautavaara

4. Tutustu Helinä Rautavaaran elämään ja maailmanmatkoihin. Valitse jokin kulttuuri, johon Rautavaara matkoillaan tutustui, ja perehdy siihen tarkemmin. Suunnittele oma tutkimusmatka johonkin kulttuuriin. Pääkaupunkiseudulla asuvat tai vierailevat voivat lisäksi käydä Helinä Rautavaaran museossa Espoossa.

Suoritusvihjeitä

- Henkilöiden elämään tutustumista varten löytyy niin televisio- kuin kirjadokumenttejakin ja internetistä löytyy paljon tietoa.

TÄHDET JA AVARUUS

Kisälli

Tavoitteena on, että vartiolainen tunnistaa tähtitaivaalta tähtikuvioita ja tähtiä, ymmärtää auringon ja kuun eri asentojen vaikutuksia.

1. Selvitä mitä ovat tähti, planeetta, kuu, asteroidi ja komeetta.
 2. Tunnista erityisen hyvin näkyvät huomattavat tähtikuviot.
 - Talvella: Orion, Oinas, Ajomies, Härkä, Iso koira, Pieni koira.
 - Keväällä: Leijona, Karhunvartija.
 - Kesällä: Joutsen, Lyyra, Kotka.
 - Syksyllä: Pegasus, Iso Karhu, Otava ja Kassiopeia.
 3. Tunnista vähintään viisi tähteä.
 4. Tarkkaile tähtitaivaalla näkyvää liikettä ja opettele erottamaan lentokone, tähdenlento ja satelliitti toisistaan.
 5. Harjoittele ilmansuuntien määrittämistä tähtitaivaan avulla.
6. Tutustu kuun eri vaiheiden syntyyn (uusi kuu, ensimmäinen neljännes, puolikuu, täysikuu) sekä auringon- ja kuunpimennysten syntyyn.
 7. Tutustu vähintään yhteen avaruuslentoon.

Suoritusvihjeitä

- Voitte myös vierailla Ursan tähtitornissa tai paikallisella tähtitornissa. Netistä (www.ursa.fi) löytyvät paikalliset tähtiyhdistykset ja paljon muuta hyödyllistä tietoa.
- Parhaiten tähdet näkyvät oikein kylmänä pakkasyönä ja huonoiten pilvisellä säällä ja kesällä.
- 2. Tähtikuvioita opetellessa voi oman tähtikartan tehdä pistelemällä neulalla tähtikuviot vanhaan sateenvarjoon.
- 2. www.ursa.fi -sivuilta voi ladata *Tähtitaivaan tarinoita* -vihkosen.
- 3. Etsikää Pohjantähti ja joitakin seuraavista tähdistä, jotka näkyvät kirkkaimmin annettuina vuodenaikoina. Talvi: Sirius, Procyon, Betelgeuse, Saiph, Rigel, Aldebaran, Hamal, Capella. Kesä: Deneb, Vega, Altair. Syksy: Merak, Dubhe.
- 5. Taito määrittää ilmansuuntia tähtitaivaan avulla on hyvä apu eksymistapauksessa.

- 6. Rakentakaa kuulippis eli lippalakki, johon on rautalangalla kiinnitetty puolen metrin päähän pingispallon kokoinen paperipallo. Valonlähteenä eli aurinkona voi käyttää diaprojektorin, taskulamppua tai muuta valoa.
- 7. Selvittäkää avaruuslennon ajankohta, miehistö, sukulan nimi, lennon tarkoitus ja lennon tapahtumat.

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen tuntee aurinkokunnan planeetat ja ihmisen toiminnan avaruudessa.

1. Selvitä mitä ovat zeniitti, taivaannapa ja taivaanpallo.
2. Opettele aurinkokuntamme planeetat ja rakenne planeetoista pienoismalli oikeissa suhteissa toisiinsa.
3. Tutustu aurinkokuntamme planeettoihin ja selvitä niiden olomuoto, lämpötila, pinnan rakenne, koko, paikka, kiertorata, kuut sekä muut erityispiirteet.

4. Selvitä milloin voi nähdä taivaalla mitään planeettoja paljain silmin tai kiikareilla ja käy katsomassa niitä.
5. Tutustu tehtyihin tai suunnitelmissa oleviin avaruusmatkoihin sekä muuhun toimintaan avaruudessa vuodesta 1969 lähtien.
6. Vieraile tähtitornissa tai planetaariossa ja tutustu havaintovälineisiin. Tarkkaile havaintovälineiden avulla jotain toista planeettaa.

Suoritusvihjeitä

- Voitte myös vierailla Ursan tähtitornissa tai paikallisella tähtitornissa. Netistä (www.ursa.fi) löytyvät paikalliset tähtiyhdistykset ja paljon muuta hyödyllistä tietoa.
- 4. Ursan vuosittain julkaistava *Tähdet*-vuosikirja antaa hyviä havaitsemisvinkkejä.

UINTI

Kisälli

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa uida 200 metriä vapaauintia, tutustuu eri uintilajeihin sekä osaa sukeltaa, kellua ja pukea pelastusliivit oikein ylle.

1. Valitse itsellesi uintipari.
2. Ui 50 metriä vapaauintia.

3. Kokeile erilaisia uintilajeja kuten rintauintia ja selkäuintia.
4. Ui yhtäjaksoisesti 200 metriä.
5. Harjoittele sukellusta.
6. Ui 25 metriä ja kokeile sen aikana sukeltamista.
7. Kellu selälläsi vähintään minuutin ajan.
8. Harjoittele pelastusliivien oikein päälle pukeamista rannalla ja vedessä.
9. Kokeile uimista vaatteet päällä ja harjoittele vaatteista vapautumista vedessä.
10. Harjoittele kelluvan ihmisen kuljettamista.

Suoritusvihjeitä

- Uinti-merkin suorittamiseen voi katsoa vihjeitä WSOY:n liikunta ja terveystieto -sivuilta (www.koulukanava.fi/liikunta/sport/uinti).
- Tehtävät 1–7 on tarkoitettu suoritettavaksi uimahallissa.
- Vartiolaiset, joilla on putket korvissa eivät välttämättä voi tätä merkkiä suorittaa. Asiasta on syytä keskustella vanhempien kanssa.

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa uida vapaauintia, harjoittelee rintauintia, selkäuintia, perhosuintia sekä osaa sukeltaa, kellua ja pelastaa uhrin vedestä.

1. Ui yhtäjaksoisesti yli 200 metriä.
2. Kokeile kahta eri uintilajia kutakin 50 metriä.
3. Ui 50 metriä ja sukella sen aikana esineitä enintään 1,5 metrin syvyydestä.
4. Kellu selälläsi vähintään viiden minuutin ajan.
5. Opettele pelastustilanteita, kokeile myös kellukkeiden kanssa.
6. Hyppää korokkeelta tai jalat edellä 3 metristä.

Suoritusvihjeitä

- Uinti-merkin suorittamiseen voi katsoa vihjeitä WSOY:n liikunta ja terveystieto -sivuilta (www.koulukanava.fi/liikunta/sport/uinti).
- 5. Kellukkeita voi pyytää lainaksi uimahallista uimavalvojilta.
- 5. Uimahallin uimavalvojilta voi pyytää apua pelastusharjoituksiin.
- Tehtävät on turvallisinta suorittaa uimahallissa. Muualla uitaessa on aina uitava rannan suuntaisesti ja uimapaikan pohja sekä veden syvyys on tarkistettava ennen hyppäämistä.
- Vartionjohtajalla tulee aina olla muita johtajia tai vanhempia mukana tätä merkkiä suorittaessa.

VAELLUS

Kisälli

Tavoitteena on, että vartiolainen osallistuu vaelluksen suunnitteluun sekä valmistautuu ja osallistuu vähintään kahden yön pituiselle vaellukselle lähimaastossa.

1. Osallistu vähintään kahden yön pituisen vaelluksen suunnitteluun ja toteutukseen.
2. Tutustu tulevaan vaellusmaastoon kartan avulla ja tee reittisuunnitelma.
3. Kertaa suunnistuksen aakkoset ja käyttäytyminen eksyttäessä.
4. Selvitä miten saatte apua vaellusmaastossanne loukkaantumisen sattuessa ja ota tiedot mukaan vaellukselle.
5. Osallistu ruokalistan suunnitteluun vaellusta varten, ja kiinnitä huomiota ruokien painoon.
6. Koepakkaa rinkkasi. Kiinnitä huomiota rinkan painoon ja mieti mitä vielä voisi jättää pois.
7. Tarkasta omien varusteiden ja yhteisten varusteiden (keitin, kirves, saha, majoite) kunto ja osallistu yhteisten tavaroiden kantamiseen.
8. Kirjoita vaelluspäiväkirjaa vaelluksen ajan.
9. Purkaessasi rinkkaa vaelluksen jälkeen mieti mitä tavaroita et käyttänyt.
10. Osallistu yhteisten tavaroiden huoltamiseen ja varastoon laittamiseen. Huolla myös omat varusteesi.

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen osallistuu vaelluksen suunnitteluun sekä valmistautuu ja osallistuu vähintään viiden yön pituiselle vaellukselle.

1. Tutustu erämaan kirjoittamattomiin lakeihin sekä autiotupien käyttöön.

2. Suunnittele ja osallistu yhdessä muiden kanssa vähintään viiden yön pituiselle vaellukselle, jossa nukutaan ainakin puolet öistä ulkona.
3. Tee itse ruokia vaellusta varten kuivaamalla esim. jauhelihaa, hedelmiä, omaa vaellusteetä tai energiapatukoita.
4. Tarkasta omien varusteiden ja yhteisten varusteiden (keitin, kirves, saha, majoite) kunto ja jaa yhteiset tavarat.
5. Kerää hätäpakkaus tappaturmien varalle ja korjauspussi varusteiden korjausta varten, ja ota ne mukaan vaellukselle.
6. Ilmoita vaelluksenne reitti ja ajankohta jollekin ulkopuoliselle, kuten matkailukeskukseen tai retkeilykeskukseen, vaelluksen alussa. Tietysti myös vanhemmille ja lippukunnanjohtajalle.
7. Toimi erilaisissa tehtävissä vaelluksen aikana.
8. Huolla omat sekä yhteiset varusteet ja palauta ne paikoilleen.

Suoritusvihjeitä

- 1. Tietoa vaellusalueista sekä kansallis- ja luonnonpuistoista löytyy kirjasta Antero Rautio: *Suomen retkeilyopas* ja Metsähallituksen kotisivuilta (www.metsa.fi).
- 8. Tietoa vaellusruokien ja hedelmien sekä oman vaellusteen kuivattamisesta löytyy Olli Aulion *Suuresta retkeilykirjasta*. Kuivureita voi kysyä paikakunnan martoilta tai maa- ja kotitalousnaisilta.

VALOKUVAUS

Kisälli

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa valokuvauksen perusasiat.

Perustaidot

1. Selvitä mitä ovat objektiivi, etsin, aukko ja suljin sekä missä ne sijaitsevat kamerassa, tai miten digikameraa käytetään.
2. Opettele vaihtamaan filmi ja patterit kameraan.
3. Selvitä eri filmityyppien erot ja niiden erilaiset käyttötilanteet.

Tositoidet

4. Tee kuvasarja leiristä tai vartion retkestä.
5. Kuvaa sama kohde eri vuorokaudenaikoina.
6. Tee kuvausretki luontoon.
7. Etsi ottamistasi valokuvista virheitä ja mieti miten niitä voisi korjata.

Suoritusvihjeitä

- 1. Kirjastosta löytyy valokuvausta käsitteleviä kirjoja esim. Hart, Russel: *Valokuvaus keltanokille*. Apua voi pyytää myös lähialueen valokuvauskerhoista tai joltakin toiselta valokuvausta harrastavalta. Myös valokuvausliikkeistä voi kysyä neuvoa.

- 2. Filmin ja pattereiden vaihtamiseen löytyy ohjeita kameran käyttöohjeista tai nämä asiat jo osaavilta vanhemmilta. Tärkeää on, että vartiolainen osaa itse vaihtaa sekä filmin että patterit kameraansa esimerkiksi retkellä.
- 3. Millainen filmi kannattaa valita missäkin tilanteessa ja valossa? Apua löytyy kirjaston valokuvauskirjoista tai valokuvausliikkeestä.
- 5. Valitkaa kuvauskohteeksi esimerkiksi lippukunnan kämpä tai muu kiinnostava kohde. Piirtäkää maahan selvästi kuvanottoa paikka tai rakentakaa kameralle teline, jotta kuva-ala on aina sama. Sitten käytte kerran tunnissa ottamassa kuvan. Kuvista voitte tarkkailla valon vaikutusta valokuvauksessa.
- 7. Kehittäkää kaikki ottamanne kuvat ennen tätä ja etsikää sitten mahdollisia virheitä näistä kuvista.

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa valokuvauksen perusasiat ja ottaa onnistuneita valokuvia eri tilanteissa.

Tositoidet

1. Toimi valokuvaajana jossakin tilaisuudessa tai kesäleirillä ja mieti etukäteen hyviä kuvauskohteita.
2. Osallistu näyttelyn järjestämiseen ottamistanne kuvista.

3. Harjoittele liikkuvan kohteen, lähellä olevan kohteen ja ihmisten valokuvaamista.
4. Selvitä miten sääolosuhteet vaikuttavat valokuvaukseen, milloin salamavaloa käytetään ja miten punasilmäisyyttä voi vähentää.
5. Skannaa valokuva tietokoneelle ja kokeile valokuvan käsittelyä kuvankäsittelyohjelmalla.
6. Etsi ottamistasi valokuvista virheitä ja mieti miten niitä voisi korjata.

Suoritusvihjeitä

- Kirjastosta löytyy valokuvausta käsitteleviä kirjoja ja apua voi pyytää myös lähialueen valokuvauskerhoista tai joltakin toiselta valokuvausta harrastavalta.
- 3. Millainen filmi kannattaa valita missäkin tilanteessa ja valossa? Apua löytyy kirjaston valokuvauskirjoista tai valokuvausliikkeestä.
- 2. Ennen näyttelyn järjestämistä mieti, kuka omistaa oikeudet valokuvaan eri tilanteissa ja millaisia kuvia saa julkaista? Koska on soveliaista ottaa valokuvia ja koska valokuvaamista pidetään loukkaavana?
- 4. Vierailkaa eri valokuvausyritysten kotisivuilla (www.eiri.fi , www.fuji.fi , www.ifi.fi), niiltä löytyy myös valokuvausohjeita.
- 5. esimerkiksi Microsoft Officen Photoeditor
- 6. Valitkaa valokuvistanne vähintään 15 parhaiten onnistunutta otosta ja joko suurentakaa ne tai otakaa niistä suurennetut värikopiot ja laittakaa ne esille lippukunnan kololle tai kämpälle.
- 6. Kehittäkää kaikki ottamanne kuvat ennen tätä ja etsikää sitten mahdollisia virheitä näistä kuvista.

VASTUULLINEN KULUTTAJA

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa toimia vastuullisempana kuluttajana.

1. Tutustu erilaisiin ympäristömerkintöihin ja niiden antamisperusteisiin.

2. Tutustu *Eko-ostajan oppaaseen*. Mieti miten eri tuotteiden valinta jo ostopäätöstä tehtäessä vaikuttaa tulevan jätteen määrään ja laatuun tai maailman nälänhätään.

3. Selvitä mitkä toiminnot kuluttavat kotona eniten sähköä ja mieti miten niiden kulutusta voitaisiin vähentää.

4. Kerää kotoa ja kololta kierrätykseen kelpaavat tavarat, jätteet ja ongelmajätteet, ja toimita ne asianmukaisiin paikkoihin.

5. Tutustu kotiseutusi jätehuoltomääräyksiin ja kompostointiin ja suunnittele ja toteuta niiden mukainen lajittelusysteemi kololle, kotiin, kesämökille tai lippukunnan kämpälle.

6. Osallistu puiston, tienpätkän, metsikön tai ulkoilureitin siivoukseen.

Suoritusvihjeitä

→ 1.-2. Tietoa ympäristömerkinnöistä saa Suomen Standardoimisliiton kotisivuilta (www.sfs.fi/ymparist/) sekä Kuluttajaviraston sivuilta (www.kuluttajavirasto.fi > Tietoa eri aiheista > Eko-ostajan opas > Linkit > Ympäristömerkit).

→ 2. Lisätietoja löytyy Kepan kotisivuilta (www.kepa.fi) ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon verkkopalvelusta (www.evl.fi/kuu/vastuuviikko/).

→ 2. Älä osta jos voit lainata tai korjata! Ostaessasi valitse kotimaista, luomua tai Reilun kaupan tuotteita. Tutki ostamasi tuotteen elinkaari: mistä raaka-aineet tulevat, missä tuote on tehty, miten se on päätynyt sinulle ja minne se menee käyttösi jälkeen. Piirrä elinkaaresta kuva tai kaavio.

→ 3. Jokaisessa sähkölaitteessa lukee paljonko se vie sähköä eli montako wattia tunnissa. Voit seurata sähkönkulutuksen muutosta kotona sähkölaskun avulla. Lisävinkkejä löytyy *Tärppihieveristä* s. 110-112 sekä Internetistä www.motiva.fi.

→ 4. Vanhat vaatteet voi viedä kierrätyskeskukseen, kirpputorille tai hyväntekeväisyyteen; paperit, lehdet ja sanomalehdet paperinkeräykseen; biojätteet voi kompostoida; pahvit, mehutölkit ja muut keräyskartongit voi viedä kartonkikeräykseen; lasipullot ja purkit lasinkeräykseen ja palautuspullot kauppaan ja paristot sekä säilyketölkit niiden keräyspisteeseen. Selvitä missä kotiseudullasi on näiden jätteiden keräyspaikat.

→ 5. Jätehuoltomääräykset saa kunnan ympäristön-suojelusihteeriltä tai ympäristötoimistosta. Myös netistä löytyy useimpien kuntien ja kaupunkien jätehuoltomääräykset ja ohjeita kompostointiin hakusanoilla "jätehuoltomääräykset" ja "kompostointi".

→ Vinkkejä ja tietoa löytyy sivulta Paperinkeräys Oy:n kotisivuilta (www.paperinkerays.fi).

VIDEO

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen tuntee videotuotantoa, ja tekee yhdessä vartionsa kanssa lyhytelokuvan käsikirjoituksesta ensi-iltaan.

1. Tutustu videokameran käyttöohjeisiin.
2. Harjoittele seuraavia kuvaustekniikoita: panorointi, zoomaus, lähikuvaus, pitkä otto ja lisävalon käyttö.
3. Harjoittele seuraavia tuottamistekniikoita: kameralla editointi, hyppäävän leikkauksen välttäminen ja jatkuvuuden säilyttäminen.
4. Osallistu vartiosi kanssa vähintään yhden lyhytelokuvan suunnitteluun, käsikirjoitukseen ja kuvaukseen. Vaihtakaa työtehtäviä kuvauksien aikana.

5. Editoi vartiosi kanssa lyhytelokuva joko kameralla tai oikeilla editointivälineillä.
6. Järjestä vartiosi kanssa tilaisuus, jossa näytätte lyhytelokuvananne.

Suoritusvihjeitä

- 4. Vaihtoehtoisia tyyllilajeja voivat olla dokumentti, musiikkivideo, draama, tilannekomiikka, mainos, opetusfilmi, luontofilmi, ajankohtaisohjelma.
- 5. Kouluista, lähiseudun videopajoista tai kunnan nuorisotoimistosta voi kysyä apua ja mahdollisuutta editointiin ihan oikeilla editointivälineillä.

VIESTITYS

Kisälli

Tavoitteena on, että vartiolainen huomaa erilaiset tavat viestittää asioita ja osaa käyttää erilaisia viestitystapoja.

1. Osallistu vartion oman salakielen keksimiseen ja lähetä sen avulla viestejä muille.
2. Tutustu viittomakieleen ja opettele viittomaan oma nimesi.
3. Opettele morsemerkit. Lähetä ja vastaanota morsesanoma summerrilla, pillillä tai lampulla.
4. Tutustu maalla ja merellä käytettäviin kansainvälisiin hätämerkkeihin ja harjoittele niiden käyttöä.
5. Tutustu kansainvälisiin maasta ilmaan –merkkeihin ja harjoittele niiden käyttöä.
6. Tutustu lippuviestitykseen. Lähetä ja vastaanota viesti sen avulla.
7. Harjoittele matkapuhelimen käyttöä kohteleästi eri tilanteissa.

Suoritusvihjeitä

- 1. Salakirjoitusta voi olla takaperin kirjoittaminen, tavuittain takaperin kirjoittaminen, kirjaimien numerokoodaus, joka toinen kirjain ylimääräinen, erilaiset piirroskuviot ja morsetus. Lisää tietoa salasanomista löydät Suomen Partiolaisten julkaisemasta *Partioloisen Käsikirjasta*.
- 2. Lisätietoja Kuurojen Liiton sivuilta www.kl-deaf.fi.
- 3. Morsemerkit löytyvät mm. *Partioloisen Käsikirjasta* ja Olli Aulion teoksista *Partioloisen kirja* ja *Suuri retkeilykirja*.

- 4. Kansainväliset hätämerkit löytyvät mm. Olli Aulion *Suuresta retkeilykirjasta*.
- 5. Merkkien opetteluun voi käyttää bingoa, jolloin vartiolaisten piirtävät ruudukoihin merkkien kuvat ja vartionjohtaja huutaa merkkien nimiä tai päinvastoin.
- 6. Tietoa lippuviestityksestä löytyy retkeilykirjoista, Olli Aulion *Suuresta retkeilykirjasta* ja *Partioloisen kirjasta*.
- Vihjeitä merkin suorittamiseen löydät Suomen Partiolaisten Viesti- ja pelastuspalveluryhmän kotisivuilta (www.partio.fi/vipepa).

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa käyttää oikein radiopuhelinta maalla tai merellä.

1. Lähetä ja vastaanota radiopuhelimella viesti käyttämällä kansainvälisiä aakkosnimiä.
2. Selvitä partiolaisia koskevat radiopuhelimiin ja meri-radiopuhelimiin liittyvät määräykset.
3. Kokoa radiopuhelin käyttökuntoon ja opettele huoltamaan sitä.
4. Ota yhteyttä toiseen radiopuhelimen käyttäjään radiopuhelinliikennekanavan kautta.
5. Käytä radiopuhelinta oikein jossain partiotapahtumassa, tai osallistu radiosuunnistukseen.

Suoritusvihjeitä

- Vihjeitä merkin suorittamiseen löydät Suomen Partiolaisten Viesti- ja pelastuspalveluryhmän netisivuilta (www.partio.fi/vipepa).
- Radiopuhelimia voi kysyä lainaksi piirintoimistolta tai toisilta lippukunnilta. SP:stä löytyy tietoa lippukunnista ja piireistä, joilla on radiopuhelimia.
- 5. Radiosuunnistuksen mahdollisuudesta voi kysyä paikalliselta radioamatöörikerholta.

VIRKKAUS JA NEULE

Kisälli

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa valmistaa hyödyllisiä käsitöitä virkaten ja neuloen.

Perustaidot

1. Opettele tulkitsemaan virkkaus- ja neuleohjeissa esiintyvät oikean ja nurjan silmukan lyhenteet sekä virkkauksessa ketju-, piilo-, kiinteä silmukka ja puolipylväs.
2. Harjoittele virkkaamaan erilaisia silmukoita (kiinteä silmukka, erilaiset pylvääät) ja neulomaan eri tyyleillä (suoraneule, nurjaneule, joustinneule).
3. Selvitä mitä tietoja lankakerän vyötteestä löytyy.

Tosittoimet

4. Virkkaa esim. kännykkäpussi, ranteen lämmitin tai patalappu.
5. Neulo kaulaliina tai pipo.
6. Virkkaa tai neulo yhdessä vartiosi kanssa Äiti Teresa -peittoon tilkkuja.

Suoritusvihjeitä

- 1.-5. Ohjeita ja vinkkejä löytyy osoitteesta www.tkukoulu.fi/handmade/tyopaja.html.
- 4. Suljettu virkkaus on helpompi kuin suora.
- 6. Äiti Teresa -peiton ohjeet löytyvät SP:n kotisivuilta (www.partio.fi/toiminta > palvelu ja otsikko Äiti Teresan peittoja maailmalle).

Mestari

Tavoitteena on, että vartiolainen osaa valmistaa hyödyllisiä käsitöitä virkaten ja neuloen.

Tosittoimet

1. Virkkaa tai neulo joku isompi työ esim. liivi, myssy tai laukku.
2. Neulo sormikkaat/lapaset tai säärystimet käyttäen kirjoneuletta tai palmikoneuletta.
3. Virkkaa tai neulo itsellesi villapusero, hartiahuivi tai Äiti Teresa -peitto.

Suoritusvihjeitä

- 1.-3. Ohjeita ja vinkkejä löytyy <http://www.tkukoulu.fi/handmade/tyopaja.html>
- 6. Äiti Teresa -peiton ohjeet löytyvät SP:n kotisivuilta (www.partio.fi/toiminta > palvelu ja otsikko Äiti Teresan peittoja maailmalle).

PALVELUMERKKI

Palvelumerkin saa ommella hihaansa jokainen, joka aloittaa palvelumerkin suorittamisen. Metallinen nuoli kiinnitetään palvelumerkkiin, kun jokin merkin osa-alue on suoritettu. Yhteensä voi suorittaa kolme nuolta.

Osa-alue on suoritettu, kun sen jokaisesta lohkosta (ympäristö, yhteiskunta ja ystävä) on tehty **vähintään yksi tehtävä**. Yksi nuolen tehtävistä tulisi olla pidempi projekti.

Ystävänuoli

Tavoitteet

- Partiolainen oppii löytämään ilon, jota toisen huomioiminen ja auttaminen antaa.
- Partiolainen oppii huomaamaan ympärillä olevat ihmiset.
- Partiolainen oppii ymmärtämään erilaisuutta.
- Partiolainen oppii näkemään, että yhdessä tekeminen auttaa parempaan elämään.
- Partiolainen huomaa, että tarvitsemme toisiamme, yksin emme selviä.

Taustatietoa

Eräessä laulussa puhutaan ystävydestä sanoen, että se on yhteistä työtä, jossa annetaan ja saadaan. Yhteinen työ paremman huomisen eteen vaatii meiltä toisten mielipiteiden ja ajatusten hyväksymistä sekä erilaisuuden kunnioittamista. Ystävyys vaatii työtä, jotta siitä olisi mahdollisimman paljon iloa.

Kun ojennamme ystävyuden käsiä eri suuntiin, rakennamme samalla parempaa huomista, kunnioitusta ja erilaisuuden hyväksyntää. Laajentamalla omaa pientä maailmaamme huomaamme monia hyvän työn kohteita.

Koti

1. Toimi perheen jätevästävänä.
2. Yllätä perheesi järjestämällä yhteisen tehtävän, johon olet leiponut pullaa tai sämpylöitä.
3. Järjestä perheen vaatekaappien siivoustalkoot. Pienet ja käyttämättömät vaatteet viedään kirpputorille tai kiertoon.
4. Avusta suursiivouksessa.
5. Hoida viikonlopun ajan ilta-askareet perheesi antaen näin vanhemillesi vapaillat.

Auttaminen

1. Osallistu auttamistalkoiden järjestämiseen pihan siivouksen merkeissä. Kysy apua tarvitsevia esimerkiksi seurakunnan diakoniatöimistöstä.
2. Tutustu sisupartiolaisiin. Keskustelkaa vammaisuudesta ja erilaisuudesta. Opettele auttamaan eri tavoin erilaisia vammaisia. Toimi sisupartiolaisen avustajana yhteisessä partiotahtumassa.
3. Tutustu huumeiden vastaiseen toimintaan. Tee vartiosi kanssa huumevalistustaulu kolon seinälle.
4. Vieraile palvelutalossa tai vanhainkodissa. Auta vanhuksia tai vammaisia pienissä arkiaskeissa.

Ole ystävä

1. Järjestä maastoleikki tai kaupunkisuunnistus sisupartiolaisille tai vammaisnuorille,
2. Vietä kv-ilttaa tutustumalla Euroopan maiden tapa- ja ruokakulttuureihin. Jos mahdollista, pyydä mukaan näiden maiden nuoria.
3. Vieraile sairaalan lastenosastolla leikittämässä ja laulattamassa lapsia.

4. Etsi vartiosi kanssa esimerkiksi seurakunnan diakoniatyön kautta vartiolle ”kummivanhus”, jonka luona käydään säännöllisesti.
5. Käy pitämässä lukutuokioita.
6. Järjestä kirjastoon satutunti maahanmuuttajalapsille.
7. Tutustu ulkomaalaisista kertoviin julkaisuihin ja keskustele vartiosi kanssa rasismista.
8. Keskustele vartiosi kanssa kiusaamisesta ja siitä kuinka siihen tulisi puuttua. Päätäkää yhdessä, että jokainen puuttuu huomaamiinsa kiusaamistilanteisiin.

Ympäristönuoli

Tavoitteet

- Partiolainen oppii nauttimaan luonnosta ja pitää sitä hyvänä asiana.
- Partiolainen oivaltaa ympäristönsuojelun tärkeyden.
- Partiolainen oppii ymmärtämään luonnon toimintaa ja periaatteita.
- Partiolainen oppii toimimaan luonnon hyväksi.
- Partiolainen kasvaa ekologisempaan elämäntapaan.

Taustatietoa

Useimmat ympäristöasiat ovat nykyään tavallisista ihmisistä kiinni. Tuotteen valmistaminen ei enää olekaan pahin saastuttaja, koska tavaroita on opittu tekemään yhä paremmin ja ympäristöystävällisemmin. Ihmiset vain kuluttavat tänä päivänä enemmän.

Me ratkaisemme kaksi tärkeintä asiaa: kuinka tarpeellinen jokin tavara on ja kuinka ympäristöystävällisesti se on tehty.

Kaikki elämä saa energiansa auringon säteilystä. Osa säteilystä sitoutuu molekyyleihin, ja niitä kutsutaan kasvihuonekaasuiksi. Kasvihuonekaasut taas vaikuttavat maapallon ilmaston lämpenemi-

seen. Ilmaston muutoksella on vaikutusta erilaisiin maapallolla tapahtuviin luonnonilmiöihin. Energiaa säästämällä vaikutamme.

Kasvi- ja eläinlajeja kuolee sukupuuttoon nopeammin kuin koskaan aikaisemmin. Maapallolle rakennetaan yhä enemmän kaupunkeja, teitä ja peltoja, ja ihmisen muokkaama maisema leviää. Saaste tarkoittaa ainetta, jota on väärässä paikassa. Kun saasteita joutuu luontoon liian suuria määriä, ne aiheuttavat ympäristöongelmia, ilmaston muutoksia ja lajien häviämistä.

Meidän tulee pitää huolta luonnosta, että jatkossakin elämälle tärkeät asiat – ruoka, vesi ja ilma – voisivat olla puhtaita luonnon antimia. Luonnossa kaikki perustuu kiertokulkuun: aine palaa aina uudelleen käytettäväksi. Ihmisten tulisi ottaa oppia luonnosta ja opetella kierrätystä sekä miettiä valintojen vaikutuksia.

Valinnat

1. Tee vartiosi kanssa pyöräretki majalle.
2. Kuivaa retkimuonaa itse kotimaisista aineksista. Tutustu puutarhaan.
3. Vältä sähkönkäyttöä kokouksen tai retken ajan. Mihin kaikkeen sähköä tarvitaan, kuinka sen voi korvata? Millä tavalla kotona voi vähentää sähkön kulutusta? Laadi yhteinen kulutuksen vähentämisen muistitaulu kodin ilmoitustaululle.
4. Tutustu jätevedenpuhdistamoon. Paljonko ihminen tarvitsee vettä päivässä? Yritä elää päivä ilman vettä. Mikä on vaikeinta? Seuraa kotona vedenkulutusta yhden päivän ajan. Listaa erilaisten kodinkoneiden vedenkäyttömäärä. Vertaile kokouksessa tuloksia muiden kanssa.
5. Vieraile kaupassa ja listaa sellaiset tavarat, joista löytyy hyväksytty ympäristömerkki. Tutustu merkkien sääntöihin. (Kaikki merkit eivät ole ”oikeita”, kannattaa tutustua etukäteen oikeisiin merkkeihin.) Voit laatia listan otsikolla: ”Ilves-vartio suosittelee näitä ympäristöystävällisiä tuotteita...”. Jaa listaa vanhemmille ja naapureille.
6. Tarkkaile omia tapojasi ja koeta parantaa niitä.

Luontohanke

1. Osallistu risukoitten vesomistalkoisiin. Mukaan voidaan pyytää myös muita järjestöjä. Lisätietoja aiheesta voi kysyä esimerkiksi Metsänhoitoyhdistyksestä tai 4H-yhdistyksestä.
2. Osallistu kevätsiivoustalkoiden järjestämiseen kylänratilla. Puhdistakaa katujen ja teiden vierustoja. Laittakaa istutuksia liikenteenjakajiin. Pyytäkää mukaan eri järjestöjä ja yhteisöjä. Sopikaa talkoista kunnassa asiasta vastaavien kanssa.
3. Perusta kukkaketo ja osallistu talkoisiin. Lisätietoja kukkakeden perustamisesta voi kysyä esimerkiksi paikalliselta Marttayhdistyksestä.
4. Osallistu vartion luontopäiväkirjan tekemiseen. Siihen raportoidaan kevään ja syksyn edistymisen. Vertaile eri vuosien merkintöjä toisiinsa. Tutustu vanhan kansan säätieteilijään, joka opettaa ennustamista luonnon merkeistä.
5. Suorita sienikortti. Lisää tietoa voit kysyä esimerkiksi koulun kotitalousopettajalta tai 4H-yhdistyksestä.

Kierrätys

1. Käy tutustumassa kierrätyskeskukseen. Mitä siellä tapahtuu vanhoille tavaroille?
2. Opetellaan lajittelemaan jätteet. Mihin ongelmajätteet kerätään paikkakunnallanne? Järjestäkää yhteistyössä kaupan kanssa tilaisuus, jossa neuvotaan lajitteluun liittyvissä asioissa.
3. Jos paikkakunnallasi on jokin kesätapahtuma, sopikaa, että vartionne järjestää siellä siivoustopauksen: kerää pulloja, tölkkejä ja roskia ja toimittaa ne asiaankuuluviin paikkoihin.
4. Osallistu vartioiden yhteisen partiovarusteiden kierrätysillan järjestämiseen.

Yhteiskuntanuoli

Tavoitteet

- Partiolainen ymmärtää itsensä osana yhteiskuntaa ja oivaltaa mahdollisuutensa vaikuttaa.
- Partiolainen oppii huomaamaan ympäröivän maailman ja millainen se on.
- Partiolainen tuntee yhteiskunnan toimintaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä.
- Partiolainen toimii aktiivisesti jonkin yhteiskunnallisen asian puolesta.
- Partiolainen tuntee vastuunsa sekä yksilönä että ryhmän jäsenenä yhteisissä asioissa.

Taustatietoa

Yksilö, kunta, eduskunta, yhteiskunta, aloite, kysymys, päätös, asetus, laki. Sanoja, jotka tuntuvat vaikeilta, mutta joilla on vaikutusta jokapäiväiseen arkeemme.

Joka päivä toimimme erilaisten lakien ja säädösten mukaan. Käymme koulua, jota ylläpitää kunta ja josta on säädetty eduskunnassa laki. Kuljemme yhteisillä veromarkoilla rakennetuilla teillä. Kuulemme uutisista Suomen valtiota koskevista päätöksistä, jotka on tehty Euroopan Unionissa.

On hyvä tuntee erilaisia vaikuttamisen mahdollisuuksia jo ihan kuntatasolla. Jokaisella kansalaisella on mahdollisuus korjata epäkohdat. Sen vuoksi on hyvä tuntee, kuinka yhteiskunta toimii, ja miten voi vaikuttaa muutoksiin ja paremman huomisen rakentamiseen.

Yhteiskuntanuolta tehtäessä on tarkoitus tutustua omaan lähiympäristöön ja vaikuttamisen mahdollisuuksiin

Lähiympäristö

1. Tutustukaa kunnan hallintoon pyytämällä vierailija kokoukseen. Vierailija voi kertoa, miten lasten ja nuorten asioita hoidetaan ja miten tehdään kansalaisaloite.
2. Selvitä millaisia lupia tarvitaan talvipuiston rakentamiseen. Pyytäkää vartiosi kanssa vaeltajia mukaan yhteiseen hankkeeseen ja rakentakaa talvipuisto. Mukaan voitte pyytää myös muita järjestöjä. Toimikaa yhteistyössä kunnan ja kaupungin nuorisotoimen kanssa.
3. Tarkastele lähiympäristöä. Mieti millaisia leikkipuistoja, ulkoilu- ja virkistysalueita sekä koirapuistoja alueella on. Selvitä miten alueelle voidaan saada tarpeelliseksi koettu alue.
4. Selvitä voidaanko koulun piha-alueita jotenkin parantaa. Voidaanko koulussa järjestää ideakilpailu koulun pihan parantamiseksi? Järjestäkää yhdessä suunnittelukilpailu ja äänestys parhaista ideoista. Kutsukaa kunnan päättäjiä paikalle ja luovuttakaa paras esitys aloitteella eteenpäin vietäväksi. Ottakaa tähän mukaan koko koulu: oppilaat, opettajat, muu henkilöstö ja vanhemmat. Katsokaa miten paljon yhteisesti voidaan saada aikaan.

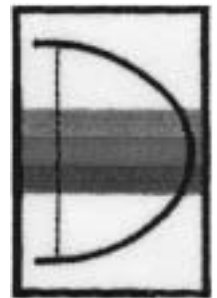
Avustaminen

1. Osallistu johonkin paikalliseen tai valtakunnalliseen keräykseen (esimerkiksi yhteisvastuu-, sotaveteraani-, nälkäpäivä-, invalidikeräys). Selvitä keräyksen tausta ja mihin kohteeseen keräyksen tuotto käytetään. Tutustu kohteeseen keräyksen toteuttajan lähettämän materiaalin avulla.
2. Järjestäkää yhteistyössä seurakunnan nuorisotyöntekijän kanssa talkoopäivä leirikokouksessa. Laittakaa paikka kuntoon kesän toimintaa tai talvikauden hiljaiseloa varten. Diakoniatyöntekijän kanssa autetaan apua tarvitsevia.

3. Toteuta vartiosi kanssa jokin pieni tapahtuma, jonka tuotto lahjoitetaan valittuun hyväntekeväisyyskohteeseen.

Turvallisuus

1. Opettele ja kertaa jalankulkijoiden ja polkupyöräilijöiden liikennesäännöt. Huolla oma polkupyörä varusteineen. Osallistu pyöräpesu- ja huoltotempauksen järjestämiseen. Huomioi ympäristöasiat. Muistuttakaa pyöräilijöitä liikennesäännöistä ja turvallisuutta lisäävistä tekijöistä.
2. Mieti miten ihminen näkyy pimeässä. Kokeile pimeässä heijastimen vaikutusta. Etsikää sponsori, joka lahjoittaa heijastimia, ja jakakaa niitä ilman heijastinta kulkeville.
3. Valmistakaa äyskäreitä ja jakakaa niitä pienveneilijöille. Tarkista uimarannoilta, onko niissä tarvittavat pelastusvälineet ja ovatko ne kunnossa. Opettele vesillä liikkumisen sääntöjä.
4. Mieti miten koulupihan turvallisuutta voitaisiin parantaa. Tutki onko asian eteen jo tehty jotain.
5. Mieti liikennejärjestelyjä jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden näkökulmasta. Tehkää vartiosi kanssa kolon seinälle taulu, jossa on kuvattu sellaiset paikat, joissa tulee olla erityisen varovainen.
6. Suunnittele turvallinen koulureitti.

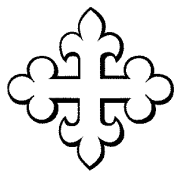

Suoritusvihjeitä

- Suoritusvihjeitä löytyy internetistä (www.partio.fi/toiminta > palvelu). Toteuttamisvinkkejä voi myös kysyä piiritoimistosta.

Lähdeluettelo

- Aaltonen, Turikka: *Kulkurin keittokirja. Älkää unohtako kalaa, sienä ja marjoja*. Helsinki : Suomen matkailuliitto, 1989
- Ahlvik – Rokka – Tilantera – Vuori: *Kädet luovat*. Järvenpää: Visionääri Oy, 1995.
- Aulanko, Markku: *Sirkustaitojen käsikirja*. Helsinki: Otava, 1989.
- Aulio, Olli: *Partiolaisen kirja*. Jyväskylä: Gummerus, 1982.
- Aulio, Olli: *Suuri leikkikirja*. Jyväskylä – Helsinki: Gummerus, 1991.
- Aulio, Olli: *Suuri retkeilykirja*. Jyväskylä: Gummerus, 1990.
- Baden-Powel, Robert: *Partiopojan kirja*. Helsinki: Partiokirja, 1995.
- Baden-Powel, Robert: *Upseerivuosiltani*. Helsinki: Otava, 1939.
- Berthelsen, Herman: *44 taikatemppua*. Helsinki: Otava, 1984.
- Blomster, Salme (toim): *Partiolaisen Käsikirja*. Helsinki: Partiokirja, 1994.
- Brown, Viktoria: *Huovutus ja huopatyo*. Porvoo – Helsinki – Juva: WSOY, 1999.
- Castren Maaret: *Pienet pelastajat : ensiaputietoa lapsille*. Porvoo – Helsinki: WSOY, 2002.
- Corander, Nalle: *Retkeilijän erätaidot osa 1*. Lohja: Vantaa: Eräperinne 1998.
- Corander, Nalle: *Retkeilijän Erätaidot osa 2*. Vantaa: Eräperinne 1998.
- Disney, Walt: *Sudenpentujen käsikirja 1 ja 2*. Helsinki: Helsinki Media, 1995 ja 1996.
- Driscoll, John: *Purjehduksen ABC*. Espoo: Weilin + Göös, 1991.
- Eriksson, Olof: *Heraldiikka ja symbolit*. Helsinki: Suomen heraldinen seura, 1982.
- Evald, Ingerhed (toim.): *Täitava kalastaja*. Helsinki: Tammi, 1983.
- Evans-Keable-Elliot: *Kultainen taikurikirja*. Helsinki: Tammi, 1990.
- Gifford, Douglas: *Maailman taruaarteet: Keski- ja Etelä-Amerikka, Intiaanisureita ja henkiolentoja*. Porvoo – Helsinki – Juva : WSOY, 1985.
- Hakonen-Heikkilä- Olsson-Suomela: *Laululupa*. Helsinki: Partiokirja, 1998.
- Hart, Russel: *Valokuvaus keltanokille*. Helsinki: Satku, 2000.
- Hassi, Terttu: *Luonnonväreillä värjääminen*. Porvoo – Helsinki – Juva: WSOY, 1981.
- Hautakangas, Jouni: *Lapsi nikkaroi*. Helsinki: Otava, 1991.
- Hautakangas, Jouni: *Pikku nikkari*. Helsinki: Otava, 1997.
- Havia, Jari: *Liputusopas*. Helsinki: Suomalaisuuden liitto, 1996.
- Hulpach, Vladimir: *Intiaanisatuja*. 1967.
- Hunt, W. Ben: *Intiaanikirja*. Helsinki: Otava, 1977
- Hämäläinen-Elo-Kananoja: *Fillarikirja*. Helsinki: Valistus, 1978.
- Jackson, Paul: *Paperiaskartelun käsikirja*. Karkkila: Kustannus-Mäkelä Oy, 1989.
- Jahnukainen-Rinne: *Kalamiehen niksikirja*. Porvoo – Helsinki – Juva: WSOY, 1984.
- Janhukainen, Jyrki: *Kesämökin kalastusopas* Tietonekat -sarja. Espoo: Weilin + Göös, 1983.
- Kara, Kimmo: *Heraldiikan opas* Helsinki: Suomen heraldinen seura, 1998.
- Karhu, Pirjo: *Hyvä sauma : tekstiilityön käsikirja*. Helsinki: Otava, 1996.
- Karilas, Yrjö: Antero Vipunen. Porvoo – Helsinki – Juva: WSOY, 1984.
- Kuha, Pekka: *Opi melomaan – kajakkimelonta*. Helsinki: Suomen kanoottiliitto, harrastemelontajaosto, 1998.
- Lips, Eva: *Intiaanit*. Espoo: Weilin + Göös, 1978.
- Mentzing, Karin: *Långfärdskajak*. Ruotsi: Wahlström & Widstrand, 2000.
- Metsähallitus: *Tervetuloa kalaan*. Helsinki: Metsähallitus, 1995.
- Milne, Lundsay: *Hauskaa askartelua luonnosta*. Porvoo – Helsinki – Juva: WSOY, 1999.
- Niemi, Eija: *Vartionjohtajan käsikirja*. Helsinki: Partiokirja, 1994.
- Niemistö, Pirkko: *Askartelun pikkujättiläinen*. Porvoo: WSOY, 2000.
- Paakkinen, Esa: *Melo turvallisesti*. Helsinki: Ajatus-kirjat, 1999.
- Paataja, Ari: *Onkijan kirja*. Helsinki: Tammi, 1985.
- Raamattu
- Rautavaara, Toivo: *Mihin kasvimme kelpaavat* 1977.
- Rautio, Antero: *Melontareittioapas* Helsinki: Edita, 2001.
- Ropponen, Martta E.: *Solmukirja*. Porvoo: Werner Söderström, 1931.
- Salminen, Anna-Liisa: *Apuvälinekirja*. Helsinki: Kehitysvammaliitto, 2003.
- Salpakivi, Pentti: *Aaretinahon salaisuus*. Kotka: Kuusankosken partiotuki, Painokotka.
- Savunen, Liisa: *Partiotytöt Suomessa 1910–1972*. Helsinki: Partio Scout, 1999.
- Seton, Ernest Thopson: *Kaksi partiopoikaa*. Tasankointiaanitsarja. 1957.
- Soikkeli, Markku: *Retkimelonta*. Helsinki: Kirjayhtymä, 1994.
- Stevens, Clive: *Paperitaidekoulu*. Karkkila: Kustannus-Mäkelä 1997.
- Sundström, Erik: *Värjäämme yrteillä, sienillä ja jäkälillä*. Karkkila: Kustannus-Mäkelä, 2003.
- Takamaa, Reijo: *Kärppä-vartion tarinoita*. Helsinki: Partiokirja: 1991.
- Tammisto, Marketta: *Laumanjohtajan käsikirja*. Helsinki: Partiokirja, 1994.
- Teittinen, Ville (toim): *Tärppihieveri*. Rauma: Suomen Partiolaiset, Partiokirja, Painorauma, 1991.
- Timo Sahi: *Ensiapuopas* Helsinki: Duodecim, Punainen Risti, 2002.

Suomen Partiolaiset
-Finlands Scouter ry
The Guides and Scouts of Finland

Kylänvanhimmantie 29, FIN-00640 Helsinki, Finland
Tel. +358 9 2533 1100 • Fax +358 9 2533 1160
www.partio.fi • info@sp.partio.fi